

Η ΑΥΤΟΠΑΘΕΙΑ

Στην αρχαία ελληνική υπάρχουν δύο τρόποι για να δείξουμε ότι το Υρ ενεργεί και η ενέργεια γυρίζει στον εαυτό του (=αυτοπάθεια): α) με ρήματα Μέσης διάθεσης, π.χ. λούομαι και β) με ρήματα ενεργητικής διάθεσης + αυτοπαθή αντωνυμία, π.χ. λούω έμαυτόν = λούομαι, λούεις σαυτόν = λούει/η, λούει έαυτόν = λούεται.

Στη Λατινική δεν υπάρχει αυτοπαθής αντωνυμία. Έτσι η αυτοπάθεια είτε δηλώνεται με Ρήματα Μέσης διάθεσης είτε, συχνότερα, με τους παρακάτω τρόπους:

A) με προσωπικές αντων. α' και β' προσώπου (ego, tu) και με κτητικές αντωνυμίες α' και β' προσώπου (meus, -a, -um=δικός, -ή, -ό μου, tuus, -a, -um =δικός, -ή, -ό σου, noster, -stra, -strum =δικός, -ή, -ό μας, vester, -stra, -strum=δικός, -ή, -ό σας).

Οι αντων. αυτές δείχνουν αυτοπάθεια, (άμεση ή ευθεία) όταν αναφέρονται στο Υρ. Δε δείχνουν αυτοπάθεια, όταν δεν αναφέρονται στο Υ της πρότασης και τότε δε λειτουργούν ως αυτοπαθείς αλλά ως προσωπικές ή κτητικές αντων. π.χ.

ego interficio me = **εγώ** σκοτώνω **εμένα/τον εαυτό μου** [= εγώ αυτοκτονώ]

tu interficis te = **εσύ** σκοτώνεις **εμένα/ τον εαυτό σου** = [εσύ αυτοκτονείς]

ego amo pater meum = **εγώ** αγαπώ τον πατέρα **μου**

tu amas pater tuum = **εσύ** αγαπάς τον πατέρα **σου**

Στις περιπτώσεις αυτές δηλώνεται αυτοπάθεια.

Όταν, όμως, λέγεται:

ego interficio te = **εγώ** σκοτώνω **εσένα**

tu interficis me = **εσύ** σκοτώνεις **εμένα**

ego amo patrem tuum = **εγώ** αγαπώ τον πατέρα **σου**

tu amas patrem meum = **εσύ** αγαπάς τον πατέρα **μου**

δεν υπάρχει αυτοπάθεια.

B) Με την προσωπική αντων. γ' προσώπου se και την κτητική αντων. γ' προσώπου suus, -a, -um =δικός, -ή, -ό του/τους εκφράζεται **πάντα** αυτοπάθεια είτε άμεση (όταν αναφέρονται στο Υ της κύριας πρότασης) είτε έμμεση (όταν αναφέρονται στο Υ της κύριας πρότασης, ενώ οι αντων. βρίσκονται είτε σε παρεμφατική φράση είτε σε δευτερεύουσα πρόταση).

Όταν δεν επιθυμούμε να εκφράσουμε αυτοπάθεια, **αντί της se**, χρησιμοποιούμε τη δεικτική αντων. **is, ea, id** = αυτός ή την **ille, illa, illud** και, αντί της suus, **τη γενική της αντων. is, ea, id** (ή της ille) δηλαδή **eius** =δικού του/της/του ή **eorum, earum, eorum** = δικού τους. π.χ.

Porcia **se** vulnerat = η Πορκία τραυματίζει **τον εαυτό της** (αυτοπάθεια)

Porcia **eam/illam** vulnerat = η Πορκία τραυματίζει **αυτήν** = **κάποιαν άλλη, όχι τον εαυτό της**

Antonius patrem **suum** amat = ο Αντώνιος αγαπά τον **δικό του** πατέρα (αυτοπάθεια)

Antonius patrem **eius/illius** amat =ο Αντώνιος αγαπά τον πατέρα **του** (τον πατέρα **κάποιου άλλου, όχι το δικό του**).